

17 天然的四秀仔

向時的農業社會物資較欠缺，
Hiàng-sî ê lōng-giáp siā-
huē bû-tsu khah khiàm-
khueh,

三頓若有通食就真萬幸矣，
sann tng nā ū thang tsiàh
tō tsin bân-hīng --ah,

做囡仔的哪敢數想食啥物四秀仔？
tsò gín-á--ê ná kánn siàu-
siūnn tsiàh siánn-mih sì-
siù-á?

干干仔阮遮的囡仔疔，
Kan-kan-á guán tsia-ê gín-
á-phí,

人間就想欲揣物件來食。
lâng íng tō siūnn-beh
tshuē mih-kiānn lâi tsiàh.

學校福利社賣的糖含仔、王梨心、
Hák-hāu hok-lī-siā bē ê
thng-kām-á, ông-lâi-sim,

樣仔乾攏愛用箍箍才買會著。
suāinn-á-kuann lóng ài
iōng khoo-khoo tsiah bé ē
tiòh.

阮遮的梛鬼囡仔是囊袋仔袋磅子，
Guán tsia-ê iau-kuí gín-á
sī lak-tē-á tē pōng-tsí,

哪有通買來食？

ná ū thang bé lâi tsiàh?

只好佇放學的時，
Tsí-hó tī pàng-òh ê sī,

相看路邊有生烏甜仔無？
siòng khuànn lōo-pinn ū
senn oo-tinn-á --bô?

烏甜仔，
Oo-tinn-á,

華語講#「龍葵」#。
Huâ-gí kóng#「龍葵」#。

伊的子若熟到在，
I ê tsí nā sīk kàu tsāi,

規粒就會變茄仔色，
kui liáp tō ē piàn kiô-á-
sik,

若莫去食著生的，
nā mài khì tsiàh-tiòh
tshenn--ê,

抑是人拄澍殺草劑、濺藥仔的，
iàh-sī lâng tú tshū sat-
tsháu-tse, tsuānn iòh-á--
ê,

有通啖糝較贏佇咧流喙瀾。
ū thang tām-sám khah iānn
tī-leh lâu tshuì-nuā.

有當時仔阿兄會煮我去車頭遐挽

「咖啡」。
Ū-tang-sî-á a-hiann ē
tshuā guá khi tshia-thâu
hia bán “ka-pi.”

紅紅的咖啡甜甜，
Âng-âng ē ka-pi tinn-tinn,

內底有真濟細細粒仔的子，
lāi-té ū tsin tsē sè-sè
liáp-á ē tsí,

鼻起來若蜜咧，
phīnn --khí-lâi ná bit
--leh,

有夠好食，
ū-kàu hó-tsiáh,

佢咱這陣啲的苦嘜嘜的咖啡無仝。
kah lán tsit-tsūn lim ē
khóo-teh-teh ē ka-pi bô-
kāng.

哪會叫伊「咖啡」咧？
Ná ē kiò i “ka-pi” --leh?

可能是 in 熟的時，
Khó-lîng sī in sik ē sī,

規粒攏紅紅的緣故。
kui liáp lóng âng-âng ē
iân-kòo.

大漢了後，
Tuā-hàn liáu-āu,

才知影伊是西印度櫻桃屬的「南美
假櫻桃」，
tsiah tsai-iánn i sī se-

Īn-tōo ing-thô siók ē
“Lâm-bí ké ing-thô”，

佢咖啡一點仔關係都無。
kah ka-pi tsit-tiám-á
kuan-hē to bô.

細漢的時槌槌，
Sè-hàn ē sī thuī-thuī,

定定予阿兄創治。
tiānn-tiānn hōo a-hiann
tshòng-tī.

有一擺伊𦍋我去廟口耍，
Ū tsit pái i tshuā guá khi
biō-kháu sng,

看著一攏足大攏的樹仔，
khuànn-tiòh tsit tsâng
tsiok tuā-tsâng ē tshiū-á,

頂懸有生足濟紅紅的「咖啡」，
tíng-kuân ū senn tsiok tsē
âng-âng ē “ka-pi”，

伊講欲挽予我食，
i kóng beh bán hōo guá
tsiáh,

三兩下手就 peh 去樹仔頂，
sann-n̄ng-ē-tshiú tō peh
khi tshiū-á-tíng,

擲幾若粒落來予我。
tàn kuí-nā liáp lòh-lâi
hōo--guá.

一室落喙空，
Tsít that lóh tshuì-khang,

俺娘喂，
án-niâ-uê,

哪會澀 kīnn-kuāinn?
ná ē siap-kīnn-kuāinn?

這是啥物「咖啡」，
Tse sī siánn-mih “ka-pi”，

有夠歹食！
ū-kàu pháinn-tsiáh!

落尾才知影，
Lòh-bué tsiah tsai-iánn,

彼樣是榕仔，
hit tsâng sī tshîng-á,

根本就毋是「咖啡」。
kín-pún tō m̄ sī “ka-pi.”

阿母定定罵阮：
A-bú tiānn-tiānn mē guán:

「烏白挽、烏白食，也毋驚會予人
毒死！」
“Oo-pèh bán, oo-pèh tsiáh,
iā m̄-kiann ē hōo lāng
thâu--sí!”

毋過若是綴伊去田裡割田岸仔草，
M-koh nā-sī tuè i khi
tshân--lí kuah tshân-

huānn-á tsháu,

伊嘛是會挽路邊生的山葡萄予阮食。
i mā sī ē bán lōo-pinn
senn ē suann-phû-tô hōo
guán tsiáh.

山葡萄若有熟，
Suann-phû-tô nā ū sîk,

皮會變做柑仔色，
phuê ē piàn-tsò kam-á-sik,

內底有一粒一粒軟軟白白閣包烏子
的肉。
lāi-té ū tsít liáp tsít
liáp nng-nng pèh-pèh koh
pau oo tsí ē bah.

有一擺去朋友兜，
Ū tsít pái khi pîng-iú
tau,

看著 in 埕裡種的時計果開的花，
khuànn-tiòh in tiānn--lí
tsing ē sî-kè-kó khui ē
hue,

恰細漢阿母講的山葡萄真成，
kah sè-hàn a-bú kóng ē
suann-phû-tô tsin sîng,

原來時計果就是華語講的#「百香
果」#，
guân-lâi sî-kè-kó tō sī
Huâ-gí kóng --ê #「百香果」#，

到彼陣才知影山葡萄毋是葡萄！
kàu hit-tsūn tsiah tsai-

iánn suann-phû-tô m̄ sī
phû-tô!

阮丈公佇街裡有開一間漢藥店，
Guán tiūnn-kong tī ke--lí
ū khui tsit king hàn-iòh-
tiàm,

逐工便若放學行對遇過，
tāk kang piān-nā pàng-òh
kiānn uì hia kuè,

較好喺咧行入去共叫一聲：「丈
公！」
khah hó-tshuì --leh kiānn

--jip-khì kā kiò tsit
siann: "Tiūnn-kong!"

伊就會捎幾片仔甘草予阮含，
ì tō ē sa kuí-phìnn-á kam-
tshó hōo guán kām,

這個時陣，
tsit ê sī-tsūn,

阮就規喺攏是甘甜的喺攏，
guán tō kui tshuì lóng sī
kam-tinn ê tshuì-nuā,

予阮感覺有夠幸福的！
hōo guán kām-kak ū-kàu
hīng-hok--ê!